

SVENSKT NÄRINGSLIV

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Vår referens/dnr: SN Dnr 2026/42

103 33 Stockholm

Er referens/dnr: Ju2026/00322

2026-05-18

Remissvar

Straffansvar för deltagande i och samröre med kriminella sammanslutningar SOU (2026:13)

Svenskt Näringsliv har inbjudits att lämna synpunkter på förslagen i betänkandet Straffansvar för deltagande i och samröre med kriminella sammanslutningar SOU (2026:13).

Svenskt Näringsliv är det samlade näringslivets röst med drygt 60 000 små, medelstora och stora företag. Dessa är organiserade i 48 bransch- och arbetsgivarorganisationer.

Svenskt Näringsliv begränsar sitt remissvar till de förslag som avser definition av kriminell sammanslutning, samröresbrottet och kostnader och besparingar för företag.

Sammanfattning

Svenskt Näringsliv avstyrker delar av förslagen i sin nuvarande utformning och anser att flera centrala definitioner och rekvisit är alltför otydliga.

Inledning

Svenskt Näringsliv ser ett behov av effektiva åtgärder för att motverka den organiserade brottsligheten, som utgör ett allvarligt hot mot näringslivets funktionssätt och samhället i stort. Den snedvridna konkurrensen, de direkta kostnaderna för företag och den otrygghet som brottsligheten skapar hämmar tillväxt och investeringar.

Svenskt Näringsliv delar därför utredningens övergripande ambition att stärka de straffrättsliga verktygen för att bekämpa organiserad brottslighet.

Samtidigt är det av yttersta vikt att ny lagstiftning utformas med hög precision och respekt för grundläggande rättssäkerhetsprinciper. Straffrättsliga bestämmelser måste vara tydliga och förutsebara för att inte skapa osäkerhet för legitima företag och professionella yrkesutövare. Svenskt Näringsliv avstyrker därför delar av förslagen i sin nuvarande utformning och anser att flera centrala definitioner och rekvisit är alltför otydliga och långtgående.

Om förslagen genomförs utan nödvändiga förtydliganden riskerar de att leda till betydande rättsosäkerhet, ökade administrativa kostnader och en avhållande effekt på legitima affärsrelationer och professionell rådgivning.

Svenskt Näringsliv Confederation of Swedish Enterprise

Postadress/Address: SE-114 82 Stockholm Besök/Visitors: Storgatan 19 Telefon/Phone: +46 (0)8 553 430 00
svensknaringsliv.se Org. Nr: 802000-1858

Övergripande synpunkter

Den organiserade brottsligheten har vuxit till ett systemhotande problem. Företag drabbas direkt genom stölder, bedrägerier, utpressning och otillåten påverkan. Lika allvarligt är de indirekta konsekvenserna, där seriösa företag som följer lagar och regler konkurreras ut av kriminella aktörer som använder företag som brottsverktyg. Den ekonomiska brottsligheten blivit en integrerad del av annan organiserad brottslighet och en betydande inkomstkälla för kriminella sammanslutningar. Det skadar inte bara enskilda företag utan undergräver förtroendet för marknadsekonomin och snedvrider konkurrensen på ett oacceptabelt sätt.

Svenskt Näringsliv är därför i grunden positivt till att det straffrättsliga ansvaret utvidgas för att träffa fler aktörer inom och kring de kriminella nätverken. En väl utformad lagstiftning kan bli ett viktigt verktyg för att störa och slå ut dessa strukturer.

En förutsättning för detta är dock att lagstiftningen uppfyller högt ställda krav på rättssäkerhet och förutsebarhet. För näringslivet är det avgörande att gränsen mellan laglig och olaglig verksamhet är skarp och tydlig. Otydliga regler riskerar att skapa osäkerhet i beslutsfattande, försvåra legitima affärstransaktioner och skapa en miljö där företag och deras rådgivare avstår från fullt legitima uppdrag av osäkerhet för att oavsiktligt hamna i en rättslig gråzon.

Definition av kriminell sammanslutning

En tydlig definition är en viktig förutsättning för en förutsebar och rättssäker tillämpning. Den föreslagna definitionen är alltför vid och lämnar ett betydande tolkningsutrymme. Särskilt gäller det begreppet allvarlig brottslighet, där utredningen anger ett riktmärke om brott med minst fyra års fängelse i straffskalan men samtidigt öppnar för att även andra typer av brottslighet kan omfattas. Det skapar osäkerhet om vilka situationer som i praktiken träffas av regleringen.

Svenskt Näringsliv anser även att avsaknaden av ett tydligare krav på organisation och varaktighet riskerar att göra gränsen mellan tillfälliga samarbeten och straffbara sammanslutningar otydlig. För att säkerställa förutsebarhet bör det tydligare anges vilka omständigheter som ska vara uppfyllda för att en grupp ska anses utgöra en kriminell sammanslutning.

Samröresbrottet

Svenskt Näringsliv delar uppfattningen att det ska vara möjligt att ingripa mot handlingar som innebär ett reellt och medvetet stöd till organiserad brottslighet. Samtidigt innehåller förslaget flera rekvisit som är så öppet formulerade att det blir svårt att förutse vilka handlingar som omfattas.

Den generella bestämmelsen om att lämna annat liknande stöd har en sådan öppen formulering att det innebär ett betydande tolkningsutrymme och riskerar att leda till en oförutsebar tillämpning.

Trots avsiktsrekvisitet finns en risk att regleringen får en avhållande effekt. Redan risken att bli föremål för brottsutredning kan leda till företag, anställda och professionella yrkesutövare avstår från fullt legitima uppdrag/affärstransaktioner i situationer där det finns osäkerhet om kundens verksamhet.

Kostnader och besparingar för företag

Konsekvenserna för seriösa företag och professionella aktörer behöver analyseras mer ingående.

Om lagförslagen inte preciseras kan de medföra negativa konsekvenser för näringslivet. Företag kan tvingas till ännu mer omfattande och kostsamma kontroller av kunder, leverantörer och affärspartners för att minimera risken att bli föremål för brottsutredning eller andra rättsliga åtgärder till följd av affärsförbindelser som företaget varit omedvetet om haft koppling till en kriminell sammanslutning.

Rättsosäkerhet och ökade compliance-kostnader kan samtidigt försämra konkurrenskraften och göra det mindre attraktivt att investera och bedriva verksamhet i Sverige. Därtill kan den avhållande effekten leda till att företag, särskilt mindre företag och företag i vissa branscher, får svårare att få tillgång till nödvändig juridisk, ekonomisk och annan professionell expertis.

För att lagstiftningen ska fungera effektivt i praktiken måste den utformas med hänsyn till de rättsliga och praktiska förutsättningar som företag verkar under. Straffansvar ska inte aktualiseras när företag har vidtagit de åtgärder som skäligen kan krävas för att identifiera risker och avsluta eller begränsa affärsrelationer. Om företag förväntas bära ett utökat ansvar för att undvika samröre med kriminella aktörer behöver de också ges rimliga möjligheter att identifiera sådana risker genom ändamålsenliga regler för bakgrundskontroller.

Svenskt Näringsliv

Göran Grén

Lena Nitz